

บทที่ 4

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “เจตคติต่อการพนันฟุตบอลและพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของเยาวชนในจังหวัดปัตตานี” ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับเจตคติต่อการพนันฟุตบอลของเยาวชนในจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอลของเยาวชนในจังหวัดปัตตานี
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของเยาวชนในจังหวัดปัตตานี

สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม และปัจจัยสนับสนุน มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอลของเยาวชนในจังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเจตคติต่อการพนันฟุตบอลและพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของเยาวชนในจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีวิธีการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เยาวชนในเขตจังหวัดปัตตานีที่มีอยู่ระหว่าง 15-25 ปี ซึ่งอาศัยข้อมูลของสำนักงานสถิติจังหวัดปัตตานี ในปี พ.ศ.2548 มีจำนวนทั้งสิ้น 111,930 คน เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้วิธีการของยามานะ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire)
  - 2.1 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)
ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อการพนันฟุตบอล เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสำรวจพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล

แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

3.2 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1) หาค่า ความถี่ ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ แบบวัดเจตคติต่อการพนันฟุตบอล

2) ทดสอบค่าที เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการพนันฟุตบอล ของเยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลและไม่เล่นพนันฟุตบอล

3) หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม และปัจจัยสนับสนุนกับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์ไคสแควร์

4) แบบวัดพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของผู้เล่นพนันฟุตบอล หาค่าความถี่ และร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยโดยสรุป ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

เยาวชนในจังหวัดปัตตานีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน เป็นกลุ่มเยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอล จำนวน 200 คนและกลุ่มเยาวชนที่ไม่เล่นพนันฟุตบอล จำนวน 200 คน

เยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลเป็นเพศชาย ร้อยละ 94.5 เพศหญิง ร้อยละ 5.5 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 19-22 ปี ร้อยละ 55.0 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 76.5 ศาสนาพุทธและคริสต์ ร้อยละ 23.5 มีการศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช ร้อยละ 39.0 ประกอบอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 77.0 ส่วนมากมีรายได้ 1,501- 3,000 บาท ร้อยละ 41.5 พ่อแม่,พี่น้อง ไม่มีประสบการณ์เล่นการพนัน ร้อยละ 61.0 ตนเองเคยเล่นพนันแต่เลิกแล้ว ร้อยละ 86.0 มีความสนใจมากในกีฬาฟุตบอล ร้อยละ 52.5 มีทีมฟุตบอลที่ชื่นชอบ

ร้อยละ 97.5 ติดต่อกับค่าสมาคมกับผู้เล่นพนันฟุตบอล ร้อยละ 65.0 และติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอล ร้อยละ 91.5

เยาวชนที่ไม่เล่นพนันฟุตบอลเป็นเพศชาย ร้อยละ 53.0 เพศหญิง ร้อยละ 47.0 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-18 ปี ร้อยละ 45.5 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 75.5 ศาสนาพุทธและคริสต์ ร้อยละ 24.5 มีการศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช ร้อยละ 43.0 ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 89.0 ส่วนมากมีรายได้ 1,501-3,000 บาท ร้อยละ 43.5 พ่อแม่, พี่น้อง ไม่มีประสบการณ์เล่นการพนัน ร้อยละ 77.5 ตนเองไม่เคยเล่นพนัน ร้อยละ 70.0 สนใจในกีฬาฟุตบอล ร้อยละ 60.5 มีทีมฟุตบอลที่ชื่นชอบ ร้อยละ 66.5 ไม่ได้ติดต่อกับค่าสมาคมกับผู้เล่นพนันฟุตบอล ร้อยละ 82.0 และติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอล ร้อยละ 54.5

2. ระดับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล

เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล ในระดับปานกลาง ถึงร้อยละ 69.5 ระดับต่ำและระดับสูงมีระดับเจตคติใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 17.0 และ 13.5 เมื่อจำแนกเป็น 2 กลุ่มตัวอย่างเห็นได้ว่า เยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลและเยาวชนที่ไม่เล่นพนันฟุตบอลมีเจตคติระดับปานกลางใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 70.0 และ 69.0 ส่วนระดับเจตคติระดับสูงมีความแตกต่างกัน คือ ว่า เยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลมีเจตคติต่อการพนันฟุตบอลระดับปานกลาง ร้อยละ 21.0 และเยาวชนที่ไม่เล่นพนันฟุตบอลมีเจตคติต่อการพนันฟุตบอลระดับปานกลาง ร้อยละ 6.0 เมื่อจำแนกเจตคติตามเนื้อหา ค่าเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม และปัจจัยสนับสนุนกับเจตคติต่อการพนันฟุตบอลของเยาวชน

3.1 ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า มีความความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล ส่วนระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล ดังนี้

เพศ มีความความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อายุ มีความความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาชีพ มีความความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายได้ต่อเดือน มีความความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม ได้แก่ ประสบการณ์การเล่นพนันของตนเอง พบว่า มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล ส่วนการเล่นพนันของสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล ดังนี้

ประสบการณ์การเล่นพนันของตนเอง มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความสนใจในกีฬาฟุตบอล ทีมฟุตบอลที่ชื่นชอบ การติดต่อคบค้าสมาคมกับผู้เล่นพนันฟุตบอล การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอล พบว่า มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล ดังนี้

ความสนใจในกีฬาฟุตบอล มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทีมฟุตบอลที่ชื่นชอบ มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การติดต่อคบค้าสมาคมกับผู้เล่นพนันฟุตบอล มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอล มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของเยาวชนในจังหวัดปัตตานี

เยาวชนส่วนใหญ่ รู้จักการพนันฟุตบอลจากเพื่อน/คนรู้จัก รองลงมาคือ สื่อมวลชน ส่วนใหญ่จะเริ่มเล่นพนันฟุตบอลอายุ 14-18 ปี อายุน้อยที่สุดตอนเริ่มเล่นพนันฟุตบอลคือ 10 ปี สาเหตุเริ่มเล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่เพื่อความสนุกสนานในการเชียร์ฟุตบอล รองลงมาเล่นตามเพื่อน และเหตุผลที่ยังเล่นพนันฟุตบอลในปัจจุบันส่วนใหญ่ต้องการความสนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจในการเชียร์ฟุตบอล รองลงมาคาดหวังว่าจะมีรายได้เพิ่มจากการพนันฟุตบอล ส่วนใหญ่เคยเลิกเล่นแล้ว แต่ปัจจุบันเล่นนาน ๆ ครั้ง ซึ่งฟุตบอลที่มีการถ่ายทอดการแข่งขันมีผลต่อการพนันฟุตบอล การมีทีมฟุตบอลที่ชื่นชอบมีผลโดยตรงต่อการเล่นพนันฟุตบอล ส่วนใหญ่จะเล่นพนันฟุตบอลจากสโมสรต่างประเทศซึ่งเงินที่มาการเล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่มาจากเงินที่ พ่อ/แม่ ให้ประจำ โดยรวมแล้วจะเล่นพนันสัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง โดยเล่นครั้งละ 3-6 คู่ วงเงินต่ำสุดของการเล่นพนัน 20 บาท สูงสุด 2,000 บาท ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ที่ 100 บาท/ครั้ง ส่วนใหญ่วิธีการจ่ายเงิน ใช้เงินสดโดยจ่ายก่อนทำการแข่งขันสำหรับคู่ที่พนัน ถ้าพนันแล้วเงินไม่พอจ่ายก็จะยืมเพื่อนหรือผ่อนจ่าย ซึ่งการเข้าถึงโต๊ะบอลหรือผู้รับแทงพนันฟุตบอลส่วนใหญ่จะไปด้วยตนเอง หรือฝากเพื่อนไปส่ง ส่วนอัตราต่อรองหรือข้อมูลสำหรับการแทงพนันฟุตบอลสำหรับการตัดสินใจในการเล่นพนัน ส่วนใหญ่มาจากหนังสือพิมพ์กีฬารายวัน ตั้งแต่เล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าได้มากกว่าเสีย หรือเสียมากกว่าได้ ซึ่งเงินที่ได้จากการเล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่ใช้จ่ายโดยไม่ได้คำว่าได้แล้วจะเอาไปทำอะไร และเอาไปทำอะไรแล้วบ้างและส่วนใหญ่ไม่เคยถูกโกงจากการเล่นพนันฟุตบอลแต่เคยได้รับการอบรมสั่งสอนจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์เกี่ยวกับการพนันว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมายและผิดศีลธรรม ซึ่งเยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่ต้องการจะเลิกเล่นพนันฟุตบอล เหตุผลที่ต้องการเลิกเล่นพนันฟุตบอล

ส่วนใหญ่เห็นว่าการพนันฟุตบอลเป็นสิ่งไม่ดี รองลงมา เพื่อแฟนและครอบครัว เสียหายเงิน ต้องการเก็บเงินโดยไม่พึ่งการพนัน ไม่มีเงินเก็บเสียเงินเยอะแล้ว และเบื่อการพนันฟุตบอล

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่องเจตคติต่อการพนันฟุตบอลและพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของเยาวชนในจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้อภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ระดับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล พบว่า เยาวชนในจังหวัดปัตตานีมีเจตคติต่อการพนันฟุตบอลระดับปานกลางมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการพนันฟุตบอลของเยาวชนทั้งสองกลุ่มพบว่า เยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลมีเจตคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลสูงกว่าเยาวชนที่ไม่เล่นพนันฟุตบอลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ เยาวชนหรือวัยรุ่น เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย พฤติกรรม และจิตใจ เป็นวัยที่ต้องการเรียนรู้ มีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเอง เป็นวัยที่ต้องการเพื่อนมาก ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความอยากรู้อยากเห็น อยากรอง ต้องการความสนุกสนาน และส่วนมากมีความสนใจในกีฬา ยิ่งในยุคปัจจุบันกีฬาฟุตบอลเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมสูงสุด มีการถ่ายทอดผ่านสื่อทุกรูปแบบ จากการขยายตัวและได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้ผู้ที่ชื่นชอบต่อกีฬาฟุตบอลส่วนหนึ่งมองว่าการพนันฟุตบอลเป็นส่วนหนึ่งของกีฬาฟุตบอล และการพนันฟุตบอลเป็นการเพิ่มรสชาติให้การเชียร์ฟุตบอลมีความสนุกสนานมากขึ้น หรือผู้ที่ไม่ได้สนใจฟุตบอลบางส่วนมองว่าการพนันฟุตบอลไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น เพราะการแพร่หลายของการพนันฟุตบอล สามารถพบเห็นได้ง่าย เป็นเรื่องปกติสามารถพบเห็นได้เกือบทุกวัน ปรากฏการณ์ดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2541 : 135) ได้กล่าวไว้ว่า “การที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น บุคคลจำเป็นต้องมีความรู้ในสิ่งนั้น ว่ามีประโยชน์หรือโทษเพียงใด บางคนมีความรู้ในเรื่องนั้นมาเพียงเล็กน้อยก็เกิดเจตคติต่อสิ่งนั้นได้ แต่บางคนต้องรู้มากกว่านั้นจึงจะเกิดเจตคติในสิ่งนั้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปริมาณของการรับรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะเกิดเจตคติในแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน” การที่เยาวชนทั่วไปพบเห็นการพนันฟุตบอลอยู่บ่อย ๆ ทำให้เกิดเจตคติต่อการพนันฟุตบอลในระดับปานกลาง ในส่วนเยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลมีเจตคติต่อการพนันฟุตบอลสูงกว่าเยาวชนที่ไม่เล่นพนันฟุตบอลนั้น เนื่องด้วย พฤติกรรมของเยาวชนกลุ่มนี้มีความใกล้ชิดกับการพนันฟุตบอลมากกว่าเยาวชนที่ไม่เล่นพนันฟุตบอล สอดคล้องกับแนวคิดของ Zimbardo (1980 อ้างถึงใน ศักดิ์ไทย สุรกิจาวร, 2545 : 140) ได้กล่าวไว้ว่า “เจตคติต่อพฤติกรรมและพฤติกรรมนั้นต้องเป็นเรื่องเดียวกัน เจตคติเป็นแนวทางที่ทำให้มองเห็นทิศทางของพฤติกรรมในวงกว้าง และเจตคติต่อสิ่งใดที่เด่นชัดและหนักแน่นสามารถที่จะเป็นตัวทำนายพฤติกรรมได้”

2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอลพบว่า ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม ได้แก่ ประสบการณ์การเล่นพนันของตนเอง และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความสนใจในกีฬาฟุตบอล ทีมฟุตบอลที่ชื่นชอบ การติดต่อคบค้าสมาคมกับผู้เล่นพนันฟุตบอล การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอลมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการพนันฟุตบอล ทั้งนี้ ความชื่นชอบหรือความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งส่งผลให้คน ๆ นั้น มีความโน้มเอียงด้านบวกต่อสิ่ง ๆ นั้น ซึ่งปกติผู้ชายจะนิยมกีฬาฟุตบอลมากกว่าผู้หญิง ฉะนั้นไม่ใช่เรื่องแปลกที่จะเห็นผู้ชายเล่นพนันฟุตบอลมากกว่าผู้หญิง ยิ่งถ้าเคยมีประสบการณ์เล่นพนันชนิดอื่น ๆ การเล่นพนันฟุตบอลเป็นเรื่องที่ง่ายตายมาก ๆ ในยุคที่ฟุตบอลได้รับความนิยมอย่างสูง สิ่งหนึ่งที่เกิดควบคู่ด้วยกัน คือ การพนันฟุตบอล ดังนั้นผู้ที่ติดตามข่าวคราวด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับฟุตบอล จะซึมซับ เรียนรู้ถึงวิธีการ รูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลโดยปริยาย เนื่องด้วยมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันฟุตบอลอย่างเปิดเผย และเพื่อนฝูงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอล เพราะถ้าได้เพื่อนที่คอยชักจูงไปในทางที่ดีไม่ไปเกี่ยวข้องกับการพนันก็จะเป็นผลดีต่อตนเอง ตรงกันข้ามถ้าได้เพื่อนที่เล่นพนันบอลและส่วนตัวก็ชื่นชอบการพนันเป็นทุนเดิมมีความเป็นไปได้สูงที่คน ๆ นั้น จะเล่นพนันฟุตบอล ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Sutherland (1947 อ้างถึงใน นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, (2540 : 121) ได้กล่าวไว้ว่า “ก่อนที่เยาวชนจะคบเพื่อนที่กระทำความผิด ตนเองยังไม่มีความคิดโน้มเอียงที่จะกระทำความผิด แต่เมื่อได้คบเพื่อนที่กระทำความผิดแล้ว จึงได้เรียนรู้ค่านิยม เจตคติ กลวิธี และเทคนิคการกระทำความผิด ในที่สุดจะมีพฤติกรรมและบุคลิกภาพเป็นคนที่เห็นว่าการกระทำความผิดเป็นของธรรมดา” เช่นเดียวกับ พิภพ ชติฤกษ์ (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นพนันฟุตบอล ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นพนันฟุตบอลจากลำดับความสำคัญมากที่สุดในแต่ละปัจจัย คือ 1) ปัจจัยเกี่ยวกับการพนันฟุตบอล ได้แก่ ต้องการความสนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจ เป็นเกมกีฬาไม่ใช่ความผิดร้ายแรง ทำตามสมัยนิยม เพื่อการเข้าสังคมและคาดหวังรายได้ 2) ปัจจัยลักษณะเฉพาะของการพนันฟุตบอล ได้แก่ ไม่ต้องเสียเวลา เล่นสะดวกและเล่นง่าย 3) ปัจจัยเกี่ยวกับทีมฟุตบอลที่มีชื่อเสียง ได้แก่ นักกีฬาฟุตบอลที่มีชื่อเสียง ผู้จัดการทีมที่มีชื่อเสียง และสถิติเก่าของทีมที่ชนะมากกว่าแพ้ เช่นเดียวกับ ญรัฐวัฒน์ กาญจนบุษย์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพนันฟุตบอลในพื้นที่เทศบาลนครยะลา พบว่า คนที่เล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับฟุตบอลทุกวัน และส่วนมากคบเพื่อนที่เล่นพนันฟุตบอลด้วยกันประจำ

3. พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของเยาวชนในจังหวัดปัตตานี พบว่า

เยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 94.5 เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 77.0 และส่วนใหญ่จะรู้จักการพนันฟุตบอลจากเพื่อน/คนรู้จัก โดยมีการเริ่มเล่นพนันฟุตบอลอายุน้อยที่สุด 10 ปี ช่วงอายุ 14-18 ปีเป็นช่วงที่มีการเริ่มเล่นพนันฟุตบอลมากที่สุด เหตุผลที่เริ่มเล่นพนันฟุตบอลและเหตุผลที่ยังเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในปัจจุบัน ส่วนมากต้องการความสนุกสนานในการเชียร์ฟุตบอล ส่วนใหญ่จะเล่นพนันฟุตบอลสัปดาห์ละ 2 ครั้ง จะใช้เงินสดในการเล่นพนันโดยจะเข้าหาโต๊ะบอลด้วยตนเอง ซึ่งอัตราต่อรองหรือข้อมูลสำหรับการแทงพนันฟุตบอลในการเล่นพนัน ส่วนใหญ่มาจากหนังสือพิมพ์กีฬารายวัน ร้อยละ 82.5 ไม่เคยถูกโกงจากการเล่นพนันฟุตบอล และส่วนใหญ่เคยเลิกเล่นพนันฟุตบอล แต่ปัจจุบันยังเล่นอยู่ในบางครั้ง โดยเยาวชน ร้อยละ 71.0 ต้องการจะเลิกเล่นพนันฟุตบอลอย่างเด็ดขาด แต่ไม่สามารถทำได้ในปัจจุบัน เหตุผลที่ต้องการเลิกเล่นพนันฟุตบอล ส่วนใหญ่เห็นว่าการพนันฟุตบอลเป็นสิ่งไม่ดี รongลงมา เพื่อแฟนและครอบครัว เสียตายนเงินต้องการเก็บเงินโดยไม่พึ่งการพนัน ไม่มีเงินเก็บ เสียเงินเยอะแล้ว และเบื่อการพนันฟุตบอล ทั้งนี้ การที่เยาวชนเล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีหลายปัจจัยเป็นตัวส่งเสริม เช่น ผู้ชายนิยมกีฬาฟุตบอลมากกว่าผู้หญิง การรวมตัวกันเป็นกลุ่มในเวลาว่างคินพูดคุยถึงฟุตบอลที่จะทำการแข่งขันและโยงถึงอัตราที่มีการต่อรอง สามารถเข้าถึงโต๊ะรับพนันฟุตบอลได้ง่ายด้วยตนเอง และเด็กเดินโพลยเลือกลูกค้าที่เป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิงเพราะสามารถเข้าหาได้ง่ายเช่นกัน เป็นต้น วัยรุ่นหรือเยาวชนมักจะกลัวเซมมากกว่ากลัวจนวนกลัวเซมมากกว่ากลัวชัว พุดง่าย ๆ คือ ทำชัวไม่กลัวแต่กลัวเซม ว่าทำไมไม่เหมือนเพื่อน ดังที่เพชรรัตน์ ศิริวงค์ (2543 : ออนไลน์) ให้ความเห็นว่า “วัยรุ่นเป็นวัยแห่งหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตระหว่างความเป็นเด็ก และความเป็นผู้ใหญ่ ที่จะจัดเข้าฝ้ายไต่ไม่ได้ เป็นวัยที่สภาพทางร่างกายและสภาพทางอารมณ์ไม่คงที่ โลกของวัยรุ่นมีสิ่งที่น่าสนใจเป็นห้วงมากมาย ทั้งยาเสพติด การพนันอันธพาล เซ็ก และความเครียดจากการแข่งขันอย่างเอาเป็นเอาตายในการเรียน ฯลฯ วัยรุ่นหรือเยาวชนเป็นวัยที่ต้องการเรียนรู้ความเป็นตัวของตัวเอง ต้องการเป็นที่ยอมรับจากกลุ่ม และถือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการความสนุกสนาน การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม และเจตคติใด ๆ ในวัยรุ่น จะคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่เกิดขึ้น วัยรุ่นต้องการอิสรภาพมาก ชอบแสดงออก ต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับ เริ่มให้ความสนใจในเพศตรงข้าม และไม่ต้องการเปิดเผยเรื่องราวของตนเองให้พ่อแม่รู้ทั้งหมด” ดังนั้นจึงไม่แปลกที่เยาวชนส่วนใหญ่รู้จักการพนันฟุตบอลจากเพื่อนหรือคนรู้จัก เหตุผลที่เริ่มเล่นพนันฟุตบอลและที่ยังเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในปัจจุบัน เพราะต้องการความสนุกสนานในการเชียร์ฟุตบอล นอกจากนี้การพนันฟุตบอลสามารถเล่นได้ง่าย เล่นได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ทุกโอกาส ทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่น่าตกใจอย่างยิ่ง คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาบางกลุ่มรู้จักเล่นพนันฟุตบอล ด้วยอายุยังน้อยไม่มีเงินมาก ฉะนั้นวิธีการเล่นจะใช้การรวบรวมเงินในกลุ่มเพื่อนที่ต้องการเล่นพนันฟุตบอล คนละ 10 บาทหรือ 20 บาท ให้ครบ 50 บาทขึ้นไปก็สามารถนำไปเล่นพนันฟุตบอลได้แล้ว ข้อมูลที่ใช้ในการพนันไม่ต่างจากผู้พนันรุ่นพี่

คือ อาศัยข้อมูลจากหนังสือพิมพ์กีฬารายวัน แต่จะไม่ซื้อหนังสือพิมพ์เองเพราะไม่มีทุน จะใช้วิธีการยืมอ่านจากกลุ่มรุ่นพี่ หรืออาศัยข้อมูลจากรุ่นพี่ที่ได้ทำการวิเคราะห์แล้ว ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ จูตินันท์ วัฒนสิน (2544 : 93-94) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคอลัมน์ทายผลฟุตบอลในหนังสือพิมพ์กีฬารายวัน และพฤติกรรมการพนันของผู้อ่าน พบว่า ผู้อ่านที่อ่านหนังสือพิมพ์สตราซอคเกอร์รายวัน หนังสือพิมพ์เจาะเกมและหนังสือพิมพ์สปอร์ตพูล มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการใช้ประโยชน์จากการอ่านคอลัมน์ทายผลฟุตบอล ทั้งการนำข้อมูลไปพูดคุยกับเพื่อน การอ่านเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเล่นการพนัน หรือการอ่านเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับเพิ่มอรรถรสในการชมฟุตบอลแต่เพียงอย่างเดียว และประชากรเพศชายมีการใช้ประโยชน์จากหนังสือพิมพ์มากกว่าเพศหญิง

การพนันฟุตบอล ถูกขนานนามว่าเป็นการพนันในยุคโลกาภิวัตน์ หรือการพนันไร้พรมแดน ทั้งนี้เพราะว่าปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับพัฒนาการและเทคโนโลยีในโลกสมัยใหม่ทั้งสิ้น การสื่อสารสามารถทำให้คนในประเทศได้รับข่าวสารข้อมูลโดยพร้อมเพรียงกันทั่วโลก ความทันสมัยของเทคโนโลยีที่สามารถทำให้อุรกิจดำเนินไปได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งผลในการขยายตัวของการเล่นฟุตบอล ดังนั้นการพนันฟุตบอลในประเทศไทยซึ่งถือเป็นธุรกิจที่ผิดกฎหมาย จึงสามารถพัฒนาเติบโตได้อย่างรวดเร็ว เพราะสามารถสอดคล้องประสานกับกิจกรรมสมัยใหม่ได้อย่างแนบแน่น การแข่งขันกันในวงการสื่อมวลชน เพื่อนำเสนอข่าวอยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีการคิดแนวทางใหม่ ๆ ในการดึงดูดความสนใจให้ผู้รับสารกลุ่มเป้าหมายหันมาให้ความสนใจสื่อของตน สื่อมวลชนด้านกีฬาหลายแขนงนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการพนันฟุตบอล ส่งผลกระทบต่อสังคม โดยเฉพาะในหมู่เยาวชนอันอาจจะก่อให้เกิดผลสะท้อนทางด้านลบ กล่าวคือ เป็นการสร้างจุดสนใจให้กับเยาวชนบางส่วน เพื่อกลายเป็นการโฆษณาและลักษณะเฉพาะให้กับธุรกิจนี้ (จูตินันท์ วัฒนสิน, 2544 : 92) จากลักษณะที่เป็นอยู่ทำให้เยาวชนที่ต้องการเลิกเล่นพนัน ไม่สามารถเลิกเล่นได้อย่างเด็ดขาด เนื่องด้วยสภาพแวดล้อมที่ต้องพบเจอกับการเล่นฟุตบอลเป็นประจำ ทุกวัน ทุกสัปดาห์ เพื่อนฝูงเล่นพนันฟุตบอลให้เห็นเป็นประจำ ชั่วอายุให้อยากเล่นพนันฟุตบอล เมื่อได้อ่านหนังสือพิมพ์กีฬาที่ได้มีการวิเคราะห์อย่างละเอียดถึงความเป็นไปได้ในการแข่งขันยิ่งมั่นใจว่าทีมที่จะเล่นพนันต้องชนะแน่นอน และที่สำคัญต้องการความสนุกในการเชียร์ฟุตบอลเพิ่มขึ้นด้วย ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ พินิต วงษ์ยี่กุล (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการเล่นพนันฟุตบอลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้เล่นพนันส่วนใหญ่เริ่มเล่นพนันฟุตบอลเพราะชอบกีฬาฟุตบอล และเล่นพนันฟุตบอลเพราะต้องการเสี่ยงโชค ใช้หนังสือพิมพ์กีฬารายวันเป็นแหล่งข้อมูลหลัก เล่นพนันฟุตบอลบางนัดแต่เมื่อประสบการณ์เล่นพนันมากขึ้นจะเล่นพนันมากขึ้น และมีการเล่นพนันชนิดอื่นร่วมด้วย เช่นเดียวกับ วุฒินันท์ หวานนวล (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาธุรกิจการเล่นพนันฟุตบอลในหาดใหญ่ พบว่า ผู้เล่นพนันฟุตบอล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ก่อนมาเล่นพนันฟุตบอลเป็นผู้เคยเล่นการพนันชนิดอื่นมาก่อนและยังคงเล่นอยู่ในปัจจุบัน เริ่มเล่น

พนันฟุตบอลเพราะชื่นชอบในกีฬาฟุตบอล เมื่อชมฟุตบอลและมีการเล่นพนันฟุตบอลด้วยแล้วทำให้การเชียร์ฟุตบอลสนุกสนานขึ้น ผู้เล่นพนันฟุตบอลรู้จักการพนันฟุตบอลจากเพื่อน ติดต่อแทงพนันกับโต๊ะบอลด้วยตนเอง อาศัยข้อมูลจากหนังสือพิมพ์กีฬารายวันประกอบการตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอล ชำระเงินส่วนมากใช้เงินสด

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ร้อยละ 70.0 ของเยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอล เคยได้รับการอบรม สั่งสอนจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง และครูอาจารย์เกี่ยวกับการพนันว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมายและผิดศีลธรรม ร้อยละ 61.0 ของเยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลสมาชิกในครอบครัวไม่มีใครประสบการเล่นการพนัน จารีตประเพณีในสังคมไทย ครอบครัวเป็นแหล่งที่สมาชิกได้รับความรักและความอบอุ่นอย่างบริสุทธิ์ใจ และครอบครัวได้ทำหน้าที่ด้านการขัดเกลาทางสังคม อบรมสั่งสอนแก่เด็กหรือเยาวชนให้รู้จักระเบียบของสังคม และครอบครัวยังอบรมเยาวชนให้รู้จักกฎเกณฑ์ ค่านิยม แบบของความประพฤติที่ควรปฏิบัติ จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่แยกแยะความแตกต่างระหว่างคนที่เล่นพนันฟุตบอลกับคนที่ไม่เล่นพนันฟุตบอลไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคม ที่ครอบครัวได้อบรมสั่งสอน แต่จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่ได้รับ และกลุ่มเพื่อนเป็นตัวแปรที่สำคัญยิ่งต่อการตัดสินใจของเยาวชน ถึงแม้การพนันจะขัดต่อหลักคำสอนในทุกศาสนา ซึ่งได้สอนไว้ว่า การพนันเป็นสิ่งไม่ดี ไม่พึงปฏิบัติตั้งเช่น พุทธศาสนา ได้กำหนดให้การพนัน เป็นหนึ่งในอบายมุข 6 เป็นช่องทางของความเสื่อม ทางแห่งความพินาศ เหตุย่อยยับแห่งโภคทรัพย์ โทษของการติดพนันมี 6 อย่าง คือ 1) ผู้ชนะยอมก่อเวร 2) ผู้แพ้ย่อมเสียดายทรัพย์ที่เสียไป 3) ความเสื่อมทรัพย์ในปัจจุบัน 4) ถ้อยคำของคนเล่นการพนัน ซึ่งไปพูดในที่ประชุมฟังไม่ขึ้น 5) ถูกมิตรอมาตย์หมิ่นประมาท และ 6) ไม่มีใครประสงค์จะแต่งงานด้วย เพราะเห็นว่า ชายนักเลงเล่นการพนันไม่สามารถจะเลี้ยงภรรยา (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550 : ออนไลน์) เช่นเดียวกับศาสนาอิสลามในคัมภีร์อัลกุรอานมีคำสั่งให้ต่อต้านสิ่งเหล่านี้ โดยในสุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์ ายะฮ์ที่ 90 ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้ “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย ที่จริงสุราและการพนัน และแทนหินสำหรับเชือดสัตว์บูชายัญ และการเสี่ยงตัวนั้น เป็นสิ่งโสมมอันเกิดจากการกระทำของชัยฏอน ดังนั้นพวกเจ้าจงห่างไกลจากมันเสีย เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ” ดังนั้นในระบบกฎหมายและจริยธรรมอิสลาม (ซารีอะฮ์) ได้ห้ามชาวมุสลิมทำธุรกรรม หรือสัญญาใดๆ ก็ตามที่มีความไม่แน่นอนอนสูงมาก หรือเก็งกำไรโดยปราศจากข้อมูลรองรับ เนื่องจากถือว่าทั้งสองอย่างนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการพนัน ซึ่งเป็นกิจกรรมต้องห้าม นอกจากนี้ซารีอะฮ์ยังห้าม ชาวมุสลิมไม่ได้รับรายได้ใดๆ ก็ตามที่ไม่ได้หามาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตัวเอง ซึ่งถือว่าเป็น รายได้ที่มีบังควรจะได้ (สฤณี อาชวานันทกุล, 2550 : ออนไลน์) ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับเยาวชนในสังคมไทย สอดคล้องกับแนวคิดของ Sutherland (1947 อ้างถึงใน นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล, (2540 : 122) ได้กล่าวไว้ว่า “พฤติกรรมการกระทำความผิดเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้จากการปะทะสังสรรค์กับคนอื่น ๆ ในกระบวนการติดต่อกันสื่อสารทั้งคำพูดและกิริยา มิใช่มีมาแต่กำเนิดหรือสืบทอดทางสายเลือด

กรรมพันธุ์” ดังนั้นการพนันจึงเป็นปัญหาของการควบคุมทางสังคมที่ไม่มีหลักการแน่นอน ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับสังคมและเศรษฐกิจอย่างรุนแรง

จากปรากฏการณ์ดังกล่าว ปัญหาเรื่องพนันฟุตบอลในสังคมไทยนั้นนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงและน่าเป็นห่วงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแพร่ระบาดเข้าไปในหมู่เด็ก และเยาวชนไทย ทำให้ผู้คนติดพนันบอลเพิ่มขึ้น เล่นแล้วไม่สามารถเลิกเล่นพนันฟุตบอลได้อย่างเด็ดขาด สืบเนื่องมาจากเยาวชนไม่สามารถต่อต้านแรงกระตุ้นภายใน หรือสิ่งแวดล้อมที่สังคมเป็นตัวกระตุ้นให้อยากเล่นพนันฟุตบอล เช่น ชุมชนมีสถานที่รับแทงพนันฟุตบอล สะดวกง่ายต่อการร่วมเล่นพนันฟุตบอล เพื่อนฝูงมีการเล่นพนันฟุตบอลให้เห็นเป็นประจำ หรือกระทั่งการนำเสนอข้อมูลจากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์กีฬาฟุตบอล โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต มีการวิเคราะห์เกมการเล่นของแต่ละทีมพร้อมทั้งมีการทำนายผลการแข่งขันไว้วงหน้า มีส่วนช่วยให้คนที่มีแนวโน้มต่อการพนันฟุตบอล หรือคนที่มีเจตคติที่ดีต่อการพนันฟุตบอลเล่นพนันฟุตบอล

4. ปัญหาที่พบในการวิจัย

1. ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลในจังหวัดปัตตานี ซึ่งส่วนใหญ่จะปกปิดสถานภาพ หากไม่ใช่เป็นการรู้จักเป็นส่วนตัวหรือไม่ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มเพื่อนที่รู้จักมานาน ยากที่จะได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอล
2. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในส่วนที่เป็นต่างอำเภอกับผู้วิจัยอาศัยอยู่ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลบางส่วนเกรงกลัวว่าจะมีความผิด ซึ่งจะต้องประสานกับผู้ช่วยวิจัยที่เป็นคนในพื้นที่ ให้ผู้ช่วยวิจัยชี้แจงเหตุผลในการเก็บรวบรวมข้อมูลว่าจะไม่มีผลต่อการจับกุมปราบปรามหรือถูกดำเนินคดี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “เจตคติต่อการพนันฟุตบอลและพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของเยาวชนในจังหวัดปัตตานี” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ 2 ประเด็น คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพนันฟุตบอลเป็นการพนันในยุคโลกาภิวัตน์ หรือการพนันไร้พรมแดน ความทันสมัยของเทคโนโลยีที่สามารถทำให้การสื่อสารดำเนินไปได้อย่างความสะดวกส่งผลให้การขยายตัวของการเล่นฟุตบอลเติบโตอย่างรวดเร็ว เกิดผลกระทบโดยตรงต่อสังคม โดยเฉพาะในหมู่เยาวชนซึ่งถือว่าเป็นพลังของชาติในอนาคต ดังนั้นผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการพนันฟุตบอล เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถสังเกต ป้องกัน หรือห้ามปราม บุตรหลาน ไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอล

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า เยาวชนเล่นพนันฟุตบอลในปัจจุบัน สาเหตุเพราะคาดหวังว่าจะมีรายได้เพิ่มจากการชนะพนันฟุตบอล และเห็นว่าเป็นเกมกีฬาไม่เป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรง สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรปรับเจตคติต่อการพนันฟุตบอลของเยาวชนที่คิดว่าการพนันฟุตบอลเป็นการเพิ่มรายได้ และการพนันฟุตบอลเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกีฬาฟุตบอล

1.3 จากผลการศึกษา พบว่า เยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่อาศัยข้อมูลจากหนังสือพิมพ์กีฬารายวันใช้ประกอบการตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอล เพราะมีการนำเสนอข้อมูลในลักษณะการวิเคราะห์เกมการเล่นของแต่ละทีม มีการทำนายผลการแข่งขันไว้ล่วงหน้า พร้อมทั้งมีการบอกอัตราต่อรองระหว่างทีมที่ทำการแข่งขัน ดังนั้นรัฐควรกำหนดมาตรการควบคุมสื่อที่มีการนำเสนอข้อมูลด้านการพนันฟุตบอลโดยเฉพาะ เพื่อไม่ให้เป็นการส่งเสริมให้เกิดการเล่นพนันฟุตบอลอย่างเปิดเผย

1.4 จากผลการศึกษา พบว่า เยาวชนที่เล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงแหล่งรับแทงพนันด้วยตัวเองอย่างง่ายดาย ดังนั้นรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องควบคุม หรือดำเนินคดีกับโต๊ะบอล หรือผู้รับแทงพนันฟุตบอลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

1.5 รัฐบาลควรตระหนักและให้ความสำคัญในการสร้างเจตคติแก่สังคม และให้ถือว่าการหารายได้จากเงินบาป เป็นสิ่งไม่ควร เป็นการสร้างความหายนะทั้งโลกนี้และโลกหน้า ถึงแม้รายได้จากการพนันมีมากมายมหาศาล แต่ความสูญเสียที่เกิดจากการพนันก็มีมากมายมหาศาลไม่แพ้กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสูญเสียทางด้านศาสนา คุณธรรมจริยธรรมที่ไม่สามารถประเมินเป็นตัวเลขได้เลย ดังนั้นรัฐบาลและผู้นำศาสนาทุกศาสนา ต้องร่วมมือกันรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนห่างไกลจากการพนันทุกรูปแบบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการพนันฟุตบอลของเยาวชน กับการเสพสิ่งเสพติดอื่น ๆ เช่น ัญชา ใบกระท่อม ยาแก้ไอ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาว่ามีปัจจัยด้านใดบ้างที่ส่งผลให้สามารถเลิกเล่นพนันฟุตบอลได้อย่างเด็ดขาด

Prince of Songkla University
Pattani Campus